

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

De luxuriæ peccato, eiusq[ue] & aliorum vitiorum remedijs, Sermo

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

T. VI
21

tibi hoc superfluum, quia iterata sæpè confessio diaboli vires enervat, neque enim sustinet humilem tui accusationem. Habes pijsimum, misericordissimumque Deum, libenter te recipit, optato amplexatur te redeuntem, modo ex animo non abiturus iterum, sed perseveraturus, redeas. Si igitur millies in die peccaueris, millies pœnite, millies ad illum redi, millies etiam te recipiet, nec improperebit. Non putes ex te nimium illum fatigari, vt post hac recipere nolit: veruntamen noli super eius misericordia innitens peccare. Antequam peccas propone tibi eius iusticiam, pœnas inferni, perpetuam mala peccantibus præparata: at vbi peccaueris, ediuerso accipe ante oculos Dei misericordiam, & festina à Deo veniam petere, eidemque reconciliari. Quod si nolueris meo huic consilio acquiescere (crede mihi) timeo in peccatis tuis te periturum. Nam nolle quærere gratiam Dei, & negligere eius amicitiam, nec curare, vtrum sit in morte, an in vita, vtrum in luce an in tenebris ambulet (quod hominum est tantum terrena cogitantium) signum est indurati cordis. A quo liberet & seruet nos Dominus noster Iesus Christus Dei Filius, cum Patre & Spiritu sancto benedictus in secula, Amen.

Quid ante, & quid post peccare tibi proponat homo.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

De luxuria peccato, eiusque & aliorum vitiorum remedijs.

Princeps vnus accessit & adorabat Iesum, dicens: Domine filia mea modo defuncta est, sed veni & impone manum tuam super eam, & viuet, Matthæi 1X. In Euangelio hodierno duo audiuius miracula: Vnum quod Dominus rogatus iuit ad resuscitandum puellam à morte, quam postea quoque resuscitauit. Alterum, quod se in itinere hoc interposuit, vbi mulierem deuotissimam sanauit à profluuiò sanguinis. Et princeps quidem synagoga, quamuis imperfectus esset, nec plenè illuminatus in fide, erat tamen humilis, adeo vt ante Iesum, quamuis princeps esset synagoga, procidens rogaret illum, vt suscitaret filiam suam vnicam. Adeo namque erat infirma, atque in extremis vitæ constituta, vt licet ignoraret eam mortuam, tamen ex coniectura, vt loqui solemus de agonizantibus, dicebat eam mortuam, quia viuere eam diutius non posse naturaliter sciebat. Illum ergo sequente mitissimo Iesu cum suis discipulis & multa turba, intercidit aliud miraculum faciendum. Mulier enim quædam duodecim annis sanguinis fluxum continue patiens, magna fide ad Christum concepta, sanata est: maior enim illius erat fides, quam principis archisynagoga. Siquidem hic credidit necessarium fore, vt Dominum ad mortuam filiam duceret, Dominusque mortuæ manum imponens eandem resuscitaret. Hæc verò latenter in corde suo statuit tantum illius firmitatem tangere, promittens sibi, si tetigerit sanitatem. Itaque secreto accessit retro, tetigit Christi vestem, estque ilico ei sanguinis fluxus restrictus, & sanata est. Veruntamen cum verecunda esset, & latere se puraret, Christus eam prodidit. Siquidem quis se tetigisset interrogauit: Tetigit me, inquit, aliquis, nam virtutem sentio à me exisse. Ad quod illa veniens, procidit tremens ante illum, ac quicquid factum erat, totum narrauit. Sed mirum videtur, quare verecundam voluerit mulierem Dominus Iesus manifestari, quæ cupiebat latere? Respondet Chrysostomus. Primo ideo

Fides Emeritisse mulieris in quibus maior fuerit quam archisynagoga.

Marc. 5.

Cur Christus mulierem

mo ideo

mo ideo hoc Christum fecisse, ne mulier de lege sibi conscientiam faceret, quoniam illius vestem tetigerat. Polluebatur namque & immundum fiebat secundum legem, quicquid mulier huic passioni subiaccens tetigisset. Secundo, ut illam instrueret perfectius, & ad puriorem fidem excitaret: siquidem ipsa latere cupiens putabat Christum quoque, quod eius simbriam tangeret, latere posse. In quo errauit vehementer, quia Christum nil potest latere, qui est cognitor omnium. Tertio, ut eius fidem cunctis in exemplum ostenderet. Quarto, ut fidem principis confortaret: hic enim imperfectior erat multo, quam mulier illa. Ideo dicit Chrysostomus: Fidelior erat hæc mulier archisynagogo: nam ille medicum ducebat, huic tactus simbriæ sufficiebat. Per hanc mulierem infirmam significatur nobis peccator vitio luxuriæ ægrotus. Quomodo enim illa duodecim annis passionem fluxus sanguinis sustinuit, ita qui luxuriæ vitio succumbit, in quacunquē fuerit specie, non potest facile ab illo liberari. Inducit autem mala multa, tam corpori, quam animæ. Adferenim molestias & ægrotudines corporis. Nam quanti sunt sæpenumero labores, quantæ vigilæ, discursus, incommodæque sustinentur, quantæ sunt impensæ, quantæ de honestate famæ, ut, quod potissimum est, animarum taceam pericula, quo momentanea obtineatur delectatio? Nam ut Gregorius ait: Luxuria hebetat sensum, confundit intellectum, maculat voluntatem, obscurat memoriam: & si mentem occupauerit, vix bona cogitare permittit, sed substantiam etiam temporalem consumit. Hieronymus quoque in Oseâ: Luxuria, inquit, insatiabilis est voluptas: & quanto magis capitur, tanto magis incentiuum patitur. Vires in fornicatione deficiunt, & fornicandi desiderium non quiescit. Est autem luxuria laqueus diaboli efficacissimus ad capiendas animas. Nam Balaam quod consilium quo Israelitis præualerent Madianitæ dedit aliud, quam ut filios Israel prouocarent filia Madian ad fornicationem, idololatriamque? vnde offensus Dominus, qui Israelitas defendebat, permitteret eos cædi ac vinei à Madianitis. Sciebat enim ad luxuriam succensus facile ad omnia vitia alia posse capi.

Quid enim homo luxuriæ desiderio succensus non facit? Viuit enim ut sine ratione brutum, quod nullum ut suam concupiscentiam expleat, vitium cauet. Itaque, qui luxuriæ operam dat, brutum efficitur, & brutalem animam acquirit. Proinde per Ioseph dicitur: *Computruerunt iumenta in stercore suo.* Luxuria quoque miserum seruum facit hominem. De quo, licet ethnicus, Tullius dicit: Illumne ego liberum dicam, cui mulier imperat, lege imponit: vocat, veniendum est: eiicit, abeundum est: postulat, dandum est: minatur, excimescendum est? Hunc ergo non tantum modo seruum, sed & nequissimum seruum ego iudico. Hoc vitium verecundiam amittit, honestatem negligit, carnem consumit, virtutem rodit, Dei timorem extinguit. Quisquis in illud incidit, vix emerget. Cadit enim sicut in puteum, aut in voraginem qua submergitur. Qui ab hoc cupit liberari, necesse est primo, ut ocium vitet. Ocium enim si tollas, perire cupidinis arcus. Ocium generat concupiscentias, & cogitationes illicitas. Secundo, ventris saturitatem caueat. Scriptum namque est: *Subtrahere ligna foco, si vis extinguere flammam.* Tertio, vini potum moderetur. Venter enim (ut Hieronymus ait) mero & stuas

ZZZZ spumat

hanc voluerit
manifestari.
Chrysost.
Leuit. 15.

Chrysostom.

Luxuriosus
vix per hanc
mulierem
mysticè defici-
goetur.

Quanta ad-
ferat mala
tam corpori
quam animæ
luxuria.
Gregor.

Hieron.

Luxuriam ef-
fectu laqueum
diaboli.
Num. 25.

Bruto simile
effici luxuria-
lum.

Iosel.

Cicero.

Luxuria pecc-
quæ remedia
sunt extingui-
enda.

Hieroa.

T. VI
21

Ecl. 9.
Prover. 5.

spumar in libidinem. Quarto, sceminarum consortia & colloquia fugiat. Colloquia enim mulieris quasi ignis exardescit, dicit Ecclesiasticus. Et Sapiens: Fauus distillans labia meretricis, & niti ita oleo gattur eius. Nouissima autem eius amara, quasi absynbium, & acuta quasi gladius biceps. Quinto, valet ad luxuriz extinctionem, dolorem sentire, vt sunt virgarum disciplinz, alizque afflictiones similes. Sexto, validum est remedium oratio. Maximè enim impetrat oratio, vbi remedia alia superiora frequentantur. In humilitate igitur & contritione spiritus procide ante pedes Christi, & auxilium ab eo pete. Septimo, fimbriam vestimenti Christi tange, vt luxuriz in te restinguatur concupiscencia, ac fornicandi desiderium. Quod, inquis, est vestimentum Christi? eius humanitas. Scriptum enim est, quum de Deo Paulus loqueretur, formam serui accipiens, & habitu inuentus vt homo. Hæc enim est tunica Ioseph, tincta hædi sanguine. Hoc vestimentum est, quod pro redemptione generis humani fuit rubricatum in cruce. Quod admirantes Angeli dixerunt: Quis est iste qui venit de Edom, tinctus vestibus in Bofra? Quo respondente: Ego qui loquor iustitiam, & propugnator sum ad saluandum. Iterum interrogauerunt: Quare ergo rubrum est indumentum tuum, & vestimentum tua sicut calcantium in torculari? Respondit: Torcular calcanti solus. Verè solus calcauit, qui solus vulneratus est propter iniquitates nostras. Passio itaque Christi fimbria est humanitatis eius. Vita enim quam hic laboribus duxit plenam, in fine per passionem & mortem consummata est. Est quoque Christi passio vltimum nostræ redemptionis precium. Hanc, inquam, tangere te oportet, vt exsiccet in te luxuria. Itaque meditari Christi passionem, virtutem eius inuocare, amaritudinem eius in cor sumere, est Christi vestimentum tangere. Dicitur autem aliquid tangi corde, & aliquid manu. Vtroque modo tangas Christi passionem oportet. Tangis enim corde, dum eius dolores expendis & corde meditaris, quam profundi & saui fuerint dolores, quam larga sanguinis effusio, quam dolorosa pœna, quam amara passio, quam acerba mors. Si hæc te mouent ad luxuriz displicentiam, corde tetigisti fimbriam vestimenti Christi. Porro, manibus quoque tangis, si in eius passione miram humilitatem, perfectissimam mansuetudinem, incredibilem patientiam aduertens, si dum corpus eius adeo laceratum, vt nulla in eo sit sanitas, contemplaris, horreas voluptuari carne, horreas oblectari peccatis, delectationibus, concupiscentijsque carnis: Christi mallens imitari humilitatem, eius patientiæ conformari, aliaque sectari virtutum vestigia. Tunc manibus quoque, id est, operibus tetigisti, quæ tamen opera adhuc magis tecum sunt in desiderio, quam in exercitio.

Vestimentum Christi mystice tangendum quod sit. Philip. 2. Gencl. 37.

Esai. 63.

Esa. 54. Fimbria vestimenti Christi mystice quæ sit.

Passio Christi que modo corde & manu tangenda sit.

Hierem. 14.

Remedium contra quæuis graua peccata.

Est contra luxuriam, & alia quæuis graua peccata, in qua nonnulli reciduum sæpius patiuntur, hoc remedium, vt tam constanti proposito quis ac si vouisset proponat, vt etiam, si non est nimium instabilis, voto statuat, quotiescunque fornicari passione solita victus consenserit, non ire velle ad opus, nisi primum ter aut quinquies legerit orationem Dominicam. Quod nonnulli facientes hoc modo curati sunt. Siquidem consensu ad peccandum iam dato, dum ante voluerunt quinque orationes Dominicas legere pro sui illuminatione, qui mente iam capti, imo passione carnaliamentes fuerant, interim passio vehemens adeo in eis mitigata est, vt nollent pro

pro magna re, quin oratio deliberandique mora intercessisset: quo interim factum est, vt mutato animo id quod tam anxie ante quæsierant, iam nolent. Est aliud remedium curandi luxuriam, vt quis firmato animo statuat aut voueat, quotiescunque in illud peccatum denuo lapsus fuerit, tantam velle elemosynam dare, aut opus penitentiale, quod carnem affligat, sustinere, vt est ieiunare, vino abstinere ad tempus, in terra aut super asserem quiescere, aut aliud huiusmodi, quod grauius fert natura, agere. Hæc penitentia futura, quam is qui huiusmodi est, scit sibi necessario faciendam, eundem qui alioqui est bonæ, licet infirmæ voluntatis retrahit, ne toties peccans penam cogatur pro peccato luere. Retraxit nonnullos, & prorsus tandem liberauit confessio, qui vt dixi Deo promiserant, quoties peccato succumberent, toties velle se per confessionem mox iterum purgare, quod dum ita facerent, liberati sunt. Succurrit enim Dominus, vbicumq; inuenierit voluntatem bonam, eo tempore scilicet, quo extra tentationem validam est constitutus, licet infirmam, vt hanc magis, magisque roboret, iuxta quod viderit in homine bonæ voluntatis studium quod exercet, & quantum recurrit ad flagitandum auxilium à Deo. Confutatur enim vehementer diabolus per confessionem, quippe cuius virtus in confessione semper efficitur minor. Et hoc dictum sit non solum de omni specie & genere luxuriz, imo de omni quoque mortali peccato. Reperitur tamen inter alias luxuriz species, maximè in adolescentibus & in sceminis quoque periculosissima illa luxuria, quam quidam sibi ipsi, aut etiam alijs eiusdem sexus concitant. Ideo autem periculosissimam dico, quia in alijs luxuriz speciebus vitari potest occasio & confortium: hic verò in mollitie, seu immunditia, qua homo secum operatur malum, euitanda nihil iuvat fuga, imo secretus locus ad huiusmodi abominabilia peccata potius iuuat & solitudo. Qui in eiusmodi culpabiles sunt, intelligant quæ dico, qui puri sunt, non interrogent quid voluerim dicere. Hoc tamen filij scitote, tantum non dicerem (quia tam horrendum est hoc peccatum, vt aer quoque solo nomine & vocabulo putandus sit infici) nisi scirem non solum pueros & adolescentes, sed etiam adultos ac senes in tanta stoliditate ac crassa ignorantia inueniri, qui putant hoc non esse peccatum, si tactibus impudicis se polluant. Nec coniugio quoque hoc deest peccatum: quod reuera tantum est, vt maius non sit peccatum peccasse cum matre aut sorore, quam secum, &c. quia hoc genus luxuriz innaturale est, & contra naturam, sicut & illud quod exprimit Apostolus: Masculus cum masculino, & scemina cum scemina, turpitudinem operantes. Legitur ex quibusdam sanctis historijs, quod diabolus solet pro naturali inuidia sua erga homines incitare ad hoc peccati genus, sed vbi homines reprobos excitauerit ad opus tam deformis, tamque innaturale, non posse illum videre, sed naturaliter horrere & fugere, quod contra naturam fit, donec impletum sit peccatum. Videte filij qui innocentes estis, quid fiat inter impios. Per mortem Domini nostri Iesu Christi igitur obsecro vos, innocentiam vestram vel semper, vel vsque ad coniugium seruate. Intrauit enim peccatum hoc mollitiei, & indies magis intrat in vniuersam carnem, adeo vt pauci inueniantur veri aut veræ virgines, coram Deo immaculati. Et vbi peccatum hoc intrauerit,

Remedium
aliud curandi
luxuriam
& quacumq;
alia peccata.

Luxuriz species
periculosissima quæ
fit mollitie.

Mollitiei
peccatum
quam sit grauius
atque horrendum.

Roma.

Mollitiei
peccatum
quantum hoc
tempore inoleuerit.

ZZZZ

T. VI
21

leuerit, difficillimum erit illud iterum curari. Filij, si qui vestrum in hoc maculati sunt peccato, festinent ad coniugium, quia satius est multo vxorem aut maritum habere, coniugaliaque opera licite exercere, quam tam enormiter Deum offendere, & seipsum tam abominabile peccato polluere. Veruntamen de his loqui filij, verecundia & honestatis amor me prohiberent, nisi scirem vehementer nimis vobis hanc pramonitionem necessariam fore. Vultis filij & filia immaculati ab hoc alijsq; peccatis carnis manere?

Consilium
contra hoc
alijsque car-
nis peccata.

Vultis intemperatum pudicitie vestre florem, aut semper, aut vsque ad coniugium seruare? Audite quaeso consilium, & propter Deum parcite, quia si res vrget, atque necessitas loqui. Si possibile est filij, dormiant iuuenes & pueri soli, absque condormientibus. Nescitis enim & non creditis, quid curiostras, quidve mala societas, quid denique petulantissima carnalitas doceat. Plus dicere non audeo. Vbi filij licet vix nouem & decem annorum aut minores condormiunt ancillis, quid doceantur, quia periculum sciunt sibi huiusmodi corruptrices de conceptu non imminere, &c. Nec dormiant masculi cum alijs masculis, aut puella cum puellis. Quod si hoc obseruari difficillimum sit, tunc hortor vos puellas & masculos, hortor vos quoque parentes, vt liberos vestros instruatis, quo nullo pariantur modo vnquam se tangi ad loca pudenda ab alijs quacunq; vel leuitate, curiositate, petulantia, dolo, aut etiam asimina, imo diabolica simplicitate. Virgines vtriusque sexus, dilecti & dilecta filia, tanto zelo custodiatis honestatem, verecundiam, pudicitiam, & integritatem vestram, vt potius mortem eligeretis, quam ab aliquo homine, licet sexus vestri, ad loca quae natura quoque abscondit, tangi. Imo pari modo nec vos ipsi tangatis curiose, aut respiciatis, nisi inuitabilis foret necessitas, vt contingere posset per infirmitatem aut laesionem.

Zelum casti-
tatis quatum
sancti habuerunt.

Hoc potius dico filij, quod vt faciatis, id quod sancti sanctaque fecerunt, qui tanto zelo castitatis sese munierunt, vt non solum non voluerint ab alijs sui etiam sexus videri nudi, sed nec seipso etiam praeter manus & pedes nudos sese consenserunt contemplari, oculis ab omnibus alijs membris reclusis & auersis, nedum tactibus. Hoc coegit me zelus castitatis dicere, quia in plebe, in oppidis, & in rure abominabilia contingunt peccata, ex quadam rustica etiam & crassa ignorantia: interdum quia ne detur occasio aliquid discendi curiosis, omnes ferè de huiusmodi grauib; peccatis tacent, & loqui, auisareque timent (quod Gerson quoque plangit) & interim per illam ignorantiam diabolus mille seducit animas, quae antequam aduertant, capiuntur, irretiunturq; vt elabi iterum non possint: & de hoc satis.

Ioannes
Gerson.

Nunc filij existimo esse gloriosissimum seruare virginitatem, seruare munditiam, impollutamque castitatem. Est enim angelis cognata virginitas. Quapropter maxima est cum virginibus angelis familiaritas, licet maior sit victoria virginum, quam Angelorum. Hi enim sine carne viuunt, illi in carne triumphat. Rarissimum itaq; & caeleste est in carne viuere, & iniquamenta carnis nescire. Cogor tamen & hoc pro consolatione vobis dicere: Si quid in carne aut etiam in corde parimini inuoluntarij, & quod est contra voluntatem vestram nec ei consenseritis, tamen euadere non possitis, non tamen vobis id imputabitur in peccatum, nec ad virginitatis amissionem, nemo

Virginitatem
seruare quam
si gloriosu.
Ambros.

Hieroa.

nemo enim nisi voluntarie peccat. Peccatum enim adeo est voluntarium, ut nisi sit voluntarium (dicente Augustino) non sit peccatum. Custodite igitur voluntatem vestram, maxime eam, quae est secundum rationem. Nam appetitus sensitivus & concupiscentia, non est voluntas (ut saepe numero quidam timorati & pusillanimes perperam putant) quando non sunt in ratione, sed in sensualitate. Iterum igitur dico: Custodite animas vestras, & rationalem voluntatem vestram, ut si quid etiam in carne mali senseritis, hoc inuiti sentiat, hoc est, non consentiat, sed velit libenter temptatione ac illo vitio carere & liberi esse. Dominus noster Iesus Christus vos illuminet, vos dirigat, vos custodiat, protegat & seruet ab omni peccato, dirigatque omnes actus vestros in beneplacito suo, qui cum Patre & Spiritu sancto est benedictus in secula, Amen.

Augustin.
Voluntas rationalis quomodo in temptatione custodienda sit.

DOMINICA XXV. LOCO EPISTOLAE LECTIO legitur Hieremiae vicefimo tertio.

Ecce dies veniunt, dicit Dominus, & suscitabo David germen iustum, & regnabit rex, & sapiens erit: & faciet iudicium & iustitiam in terra. In diebus illis saluabitur Iuda, & Israel habitabit confidenter. Et hoc est nomen quod vocabunt eum, Dominum iustum nostrum. Propter hoc ecce dies veniunt, dicit Dominus, & non dicent ultra: Visit Dominus, qui eduxit filios Israel de terra Aegypti: sed, Visit Dominus, qui eduxit & abduxit semen domus Israel de terra Aquilonis, & de cunctis terris, ad quas eieceram eos illic. Et habitabunt in terra sua, dicit Dominus omnipotens.

PARAPHRASIS IN EANDEM EPISTOLAM.

Non prorsus abs re videri cupiam debet, quod in hac ultima Dominica (si quando vicefima quinta post Pentecostes octavas Dominica euenierit) loco Epistolae ex Hieremia lectio sumitur. Est enim Dominica haec Aduentui vicinior: idcirco memoriam Dominici seruat Aduentus. De quo Hieremias sanctus ita loquitur: Ecce dies veniunt, dicit Dominus. Ac si dicat: Certissime futurum est, quod suo tempore implebitur, ut suscitem, hoc est, ut concipi & nasci faciam ex David germen iustum, seu fructum sanctum. Hoc haud dubium de Christo intelligendum est, qui secundum naturam tunc erat nasciturus humanam ex Maria Virgine filius David, quemadmodum de illo Angelus quoque Mariae praenunciavit: Et dabit illi Dominus Deus sedem David patris eius. &c. Et Paulus: Factus est, inquit, ex semine David secundum carnem. Vocatur autem Christus germen David iustum, id est, fructus, seu filius sanctus. De quo germine Esaias loquitur, dicens: Et erit in die illa, puta tempore Euangelicae legis, germen Domini in magnificentia & gloria, & fructus terra sublimis. Et regnabit rex in cordibus credentium per fidem, quia illi seruient ei. Quamobrem Ecclesia quoque in Euangelio regnum caelorum vocatur. Et Christum regem Esaias saepe numero propheta, ut est illud: Dominus iudex noster, Dominus legislator noster, Dominus rex noster.

Luce 1.
Roma. 1.
Esa. 4.

Math. 21.
Esa. 53.

ZZZZ 3 ipse